

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.489.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 19066 Pana Posła Janusza Cieszyńskiego, w sprawie wyczerpania środków PFRON na dofinansowania dla osób z niepełnosprawnościami w pow. ełckim, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Środki przekazane do powiatu ełckiego w latach 2023 – 2026 przedstawiały się następująco:

Rok	Środki wg algorytmu na zadania ogółem	Środki przekazane				(3:2)
		na realizację zadań ogółem	w tym na zobowiązania dotyczące kosztów działania WTZ	na koszty obsługi realizowanych zadań	Ogółem (3+5)	
1	2	3	4	5	6	7
2023	3 664 714,00	3 664 714,00	1 651 776,00	91 619,00	3 756 333,00	100,00%
2024	4 333 146,00	4 333 146,00	1 886 976,00	108 330,00	4 441 476,00	100,00%
2025	4 343 190,00	4 343 190,00	1 970 976,00	108 581,00	4 451 771,00	100,00%
2026*	4 395 466,00	3 226 680,00	1 876 680,00	80 666,00	3 307 346,00	73,41%

*wysokość środków finansowych przekazanych od 1 stycznia 2026 r. do 20 sierpnia 2026 r.

W b.r. o dodatkowe środki na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej wystąpiło 17 samorządów powiatowych, z województw: dolnośląskiego – 2, kujawsko-pomorskiego – 3, lubuskiego – 1, łódzkiego – 1, mazowieckiego – 3, opolskiego – 1, podkarpackiego – 2, pomorskiego – 1, wielkopolskiego – 2 oraz małopolskiego - 1.

W 2025 r. o dodatkowe środki na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej wystąpiło 14 samorządów powiatowych z województw: dolnośląskiego – 2, kujawsko-pomorskiego – 1, lubelskiego – 1, małopolskiego – 1, śląskiego – 1, lubuskiego – 1, pomorskiego – 2, mazowieckiego – 2, zachodniopomorskiego – 1, opolskiego – 1, wielkopolskiego – 1.

Fundusz szacuje, że w 2024 r. wpłynęła podobna liczba pism, jak w latach 2025 i 2026. Nie gromadzono wówczas szczegółowych danych w tym zakresie.

W ramach prezentowanych postulatów i zgłaszanych potrzeb samorządy określały głównie ogólne zapotrzebowanie na dodatkowe środki. Z tego względu nie jest możliwe precyzyjne przedstawienie danych w podziale na poszczególne zadania.

W br. powiat ełcki nie występował z wnioskiem o przyznanie dodatkowych środków.

Obowiązujące przepisy nie przewidują możliwości przyznawania dodatkowych środków PFRON na realizację zadań na indywidualne prośby samorządów. Podział środków, również środków dodatkowych, bez względu na ich wysokość, dokonywany jest według algorytmu

dla wszystkich samorządów. Mechanizm ten zapewnia równość i transparentność alokacji środków, a jego podstawy wynikają z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1605, z późn. zm.).

Kwota przewidziana w planie finansowym PFRON na 2026 r. na realizację zadań samorządów powiatowych i wojewódzkich wynikała z dostępnych środków na etapie planowania budżetu. We wrześniu ubiegłego roku, wychodząc naprzeciw zgłaszanym oczekiwaniom oraz dostrzegając rosnące potrzeby osób z niepełnosprawnościami, zarząd PFRON zdecydował o przeznaczeniu dodatkowych środków dla samorządów powiatowych na realizację pozostałych zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji, wyliczonych zgodnie z algorytmem. Sytuacja powiatów oraz osób z niepełnosprawnościami jest na bieżąco monitorowana, a ich potrzeby analizowane. Z chwilą określenia dostępnych w trakcie roku środków budżetowych PFRON niezwłocznie podejmie działania służące zwiększaniu wsparcia udzielanego powiatom.

Zgodnie z art. 48 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2026 r. poz. 884) środki PFRON są przekazywane przez Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym na realizację określonych zadań lub rodzajów zadań według algorytmu, na wyodrębniony rachunek bankowy. Art. 48 ust. 3 tego aktu stanowi, że algorytm, o którym mowa w ust. 1, powinien uwzględniać w szczególności liczbę mieszkańców, osób z niepełnosprawnościami i uczestników funkcjonujących warsztatów terapii zajęciowej w powiecie, a także kwotę przewidzianą w planie finansowym PFRON na dany rok na realizację przez samorządy zadań, kwotę zobowiązań finansowanych ze środków PFRON z tytułu realizacji umów zawartych do 31 grudnia roku poprzedzającego rok, dla którego jest obliczana wysokość środków. Ponadto, wpływ na wysokość kwoty środków PFRON przekazywanych samorządowi powiatowemu ma liczba osób z niepełnosprawnościami, osób z niepełnosprawnościami poszukujących pracy i osób bezrobotnych w powiecie.

Plan finansowy PFRON, określający przeznaczenie środków na poszczególne cele, ustanawiany jest na podstawie założeń, o których mowa w art. 34 ust. 6 pkt 3 ustawy o rehabilitacji, ustanawiających podział zadań na obligatoryjne i priorytetowe, a ich wysokość jest ściśle związana ze źródłem pokrycia, tzn. planowanym stanem przychodów (wpłat pracodawców oraz wysokości dotacji budżetowej), jak również musi uwzględniać obowiązujące w danym zakresie przepisy. Fundusz zobligowany jest w pierwszej kolejności do zabezpieczenia środków finansowych na obligatoryjne zadanie z zakresu rehabilitacji zawodowej, jakim jest dofinansowanie wynagrodzeń osób niepełnosprawnych na podstawie art. 26a ww. aktu.

Wysokość środków przyznawanych poszczególnym samorządom wynika z zastosowania jednolitego algorytmu uwzględniającego m.in. kryteria demograficzne i społeczne. Należy podkreślić, że przyjęty mechanizm zapewnia przejrzystość, równość oraz przewidywalność podziału środków w skali całego kraju. Decyzja dotycząca wysokości środków przekazywanych poszczególnym powiatom nie ma charakteru uznaniowego i nie może być korygowana z pominięciem zasad określonych w przepisach.

Należy dodać, że powiat otrzymuje ogólną wysokość środków PFRON na realizację zadań wynikających z art. 35a ustawy o rehabilitacji na podstawie algorytmu, o którym mowa wyżej, a następnie, zgodnie z art. 35a ust. 3 tego aktu, rada powiatu w formie uchwały

określa zadania, na które przeznaczane są środki określone w art. 48 ust. 1 pkt 1. Rada powiatu „określa zadania”, a co za tym idzie również wysokość środków na ich realizację. To zatem rada powiatu decyduje, które zadania i w jakim zakresie dofinansować.

Podkreślenia wymaga również, że zgodnie z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1684, z późn. zm.) powiat wykonuje określone innymi ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie m.in. wspierania osób z niepełnosprawnościami. Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, określone przepisem art. 35a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, należą do obszaru wspierania osób z niepełnosprawnościami i są kompetencją powiatu. Zadania te nakłada na powiat akt prawny rangi ustawowej, dlatego dofinansowanie ich realizacji ze środków PFRON przyjmuje formę częściowego wsparcia i nie polega na całościowym pokryciu ich kosztów. Szczególne powinności w stosunku do osób z niepełnosprawnościami nie mogą spoczywać wyłącznie na organach administracji rządowej, ponieważ każda z tych osób jest też pełnoprawnym członkiem społeczności lokalnej, której władze powinny dbać o dobro wszystkich mieszkańców - również osób z niepełnosprawnościami.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Monika Sikora

Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/